

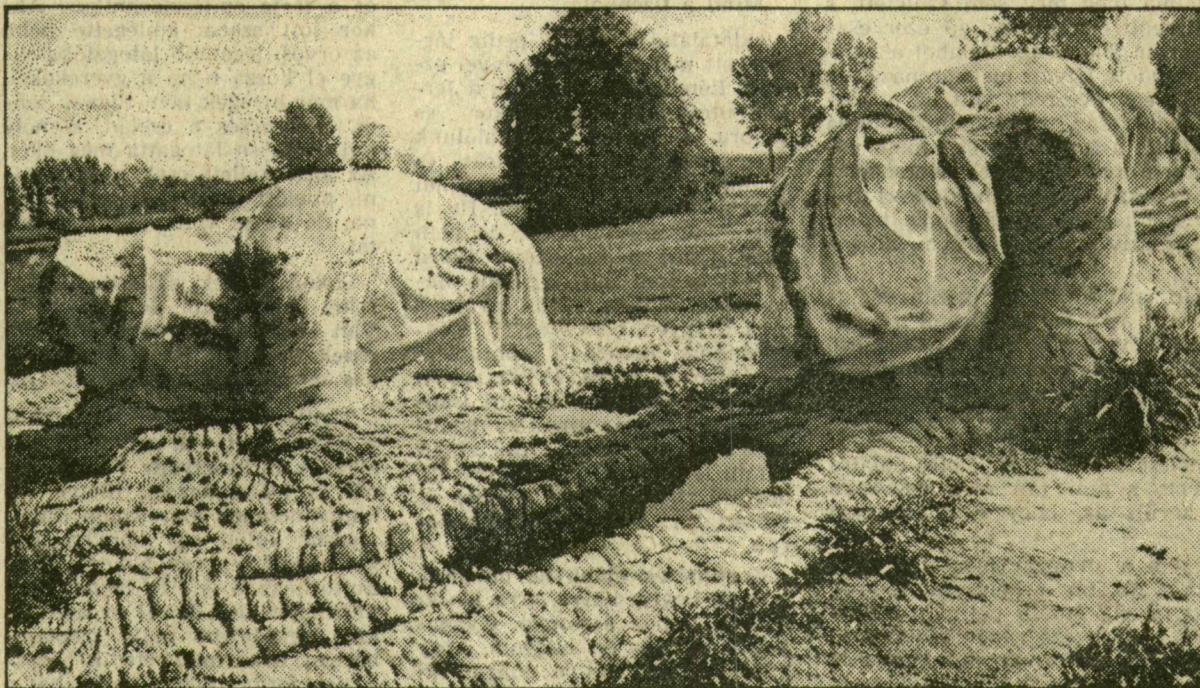

Ópusztaszer — verőfényben

A ligha van e lap szegedi, s a város környékén élő olvasói között olyan, akinek magyarázgatni kellene: mit takar az elnevezés — Nemzeti Történelmi Emlékpark. S talán abban sem kell különösebben kételkednünk, hogy e név hallatán az ország távolabbi vidékein is egyre gondol a magyar: Ópusztaszerre. Sokunknak van személyes emléke is — hiszen egy 1980-tól, az emlékparkká nyilvánítás évétől vezetett statisztika szerint 900 ezernél több látogatója volt a honfoglalás és a földosztás emlékhelyének a hét szezonzon alatt. A népszerűség erősödésének bizonyosságául: 1981-ben 71 ezer az ópusztaszeri látogató, 1984-ben már 208 ezer! A Csongrád megyei múzeumok igazgatóságának leglátogatottabb intézménye egyre bővül, évente újabb és újabb érdekességeket kínál, s hála a tudatos szervező-irányító munkának, a távlatokra is kidolgozott fejlesztési programnak, nem sorol az „egyszer látni bőven elég”-típusú nevezetességek közé. Ópusztaszerre időről-időre érdemes ellátogatni. Ezt tették munkatársaink. Kalauzok az emlékpark vezetője, Simon Erzsébet volt. Tartsanak velük olvasóink — akár így, e sorokat olvasva, akár részánva pár órát a helyszíni nézelődésre. Nézzük együtt, mi újság Ópusztaszeren!

Április eleje és október vége között a pompázatos természeti környezet, a fás-ligetes alföldi táj önmagáért is megér egy misét. Hát hogyne volna bebarangolásra érdemes az 56 hektáros régészeti, képzőművészeti, agrártörténelmi, népi építészeti és népi iparos látnivalókban bővelkedő park?

A romkert feltárása az idén is folytatódik — Vályi Katalin régész irányításával a kolostorhoz tartozó gazdasági épületek maradványai kerülnek felszínre. Megírtuk már e hasábkokon, de érdemes feleleveníteni azt a tervet, hogy a feltárás befejeztével rekonstruálják majd a bencés szerzetesek konyhakertjét is — a szilasmenti tésszel tárgyaltak a múzeum munkatársai a rég el-

feledett, ma már ritka fűszerek, konyhakerti növények kitenyésztésére, a telepítésre. Maga a romkert egyébként megújulva fogadja az idén a látogatókat: a piros téglás lábazat fagyálló (!) téglái ugyanis szétmállottak 1974., a feltárás befejezése óta. Úgy látszik, időnként a romokat is fel kell újítani, hogy romok maradjassanak.

Az emlékparkbeli sétautak még azt is eltessékeli a skanzen felé, akinek eredetileg nem volt szándékában az olvasóköri, a kovácsműhely, a szatócsbolt, vagy a legújabb „szerzemény”, a község-háza és postahivatal közös épületébe betérni. Épp ez utóbbi ház példázza: Ópusztaszeren mindig történik valami! Hiszen alig hogy elkészült a posta, már melléképületeinek tervrajzait írják. A kocsiszín az első, de lesznek ott még olák, színek, istálló, sőt fogda is — mint minden valamirevaló községházán, egykoron

Szélmalom is épül a szabadtéri néprajzi gyűjtemény újabb épületeként: a szentes-donáti minta megvalósításához a szentesi városi tanács, s a gabonaiipari tröszt is hozzájárult. Kivitelezésre az Országos Műemlékvédelmi Felügyelőség szegedi ki- rendeltsége vállalkozott, s érdekes módszer szerint: a működőképes faszervezetet szintenként följebb és följebb haladva, a malom külső falazatával együtt építik. Ha igaz, jövőre végeznek vele.

A gyerekek kedvence lett a kisvasút, melynek megállóépülete is készen várja már a látogatókat: váróteremmel és pénztárhelyiséssel. A szomszédban öreg gépekkel ismerkedhetnek meg kicsik és nagyok — s talán feltűnik annak, aki nem először jár ott, hogy 1986-ban újrafestették, „konzerválták” e matuzsálemeket. (Társadalmi munkában — a Csongrád Megyei Földhivatal munkatársai.) E géppark bővítésére egyelőre nem számíthatunk:

amíg fedeleket nem sikerül rakni följük, gyarapításuknak nincs értelme.

A közelben megintcsak az iskolásoknak kínál látványosságot az emlékpark, áprilisban megnyílt erdészházában a pusztaszeri tájvédelmi körzet élővilágát bemutató kiállítás. S a ház mögötti foglalkoztató fedele alatt akár 40-50 gyerek is helyet foglalhat egy-egy biológia-, vagy földrajzóra erejéig. (Később, ha majd úgynevezett múzeumpedagógus státusza is lesz az emlékpark munkatársi gárdájának, e foglalkozások még szervezettebbek lehetnek.) Egyébként újabb óvodások csoportjai is vendégeskednek Ópusztaszeren. Hiába, a környezetismeretet nem lehet elég korán kezdeni!

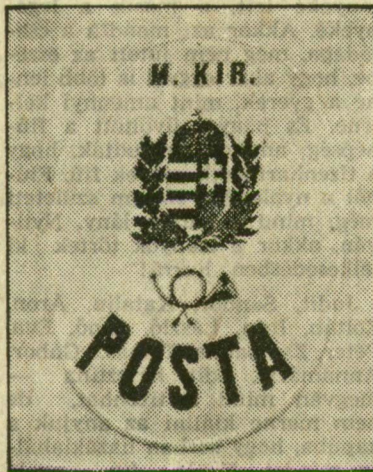
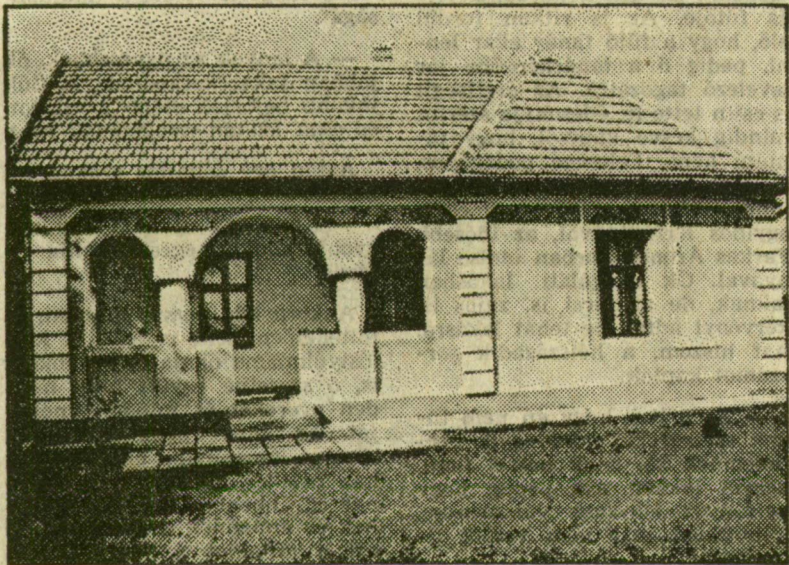
S szinte korlátlanul tágítható az ismeretek köre — ezért is örömdetes, hogy a Szeged Tourist-nál nem csupán az emlékpark idegenforgalmi ropapandájára, s

programok szervezésére költenek, hanem várhatóan már a jövő évtől szervezhető honismereti napközis táborokról gondolkodnak. (Csak előzetesként; a főbejáratához vezető út bal oldalán, a park külső területén az Alföldön egykor és ma tartott állatokat nevelnék, s mutatnának be a látogatóknak. A gyermek-táborok lakóit pedig megtanítanák lovat csutakolni, tehenet fejni is, akár. S ezzel együtt halászni, ijazni, apró vadat befogni — mint egykori, honfoglaló ősünk tették. Városi gyerekek! Ez volna csak a kalandos nyaralás!)

Az előfeltételek lassanként adóttak lesznek: az idén nyáron végre elkészült a csárda melletti fedett rendezvényter. A pajtaszerű, fedett építmény megvédi a szervezeten érkező csoportokat — s a programokat — az időjárás viszonyosságaitól. Persze ez még kevés — szükség volna étteremre, öltözőkre, hogy a folklór-műsorok résztvevőinek is legyen menedékük, meg a látogatók se maradjanak étlen-szomjan! Annál is inkább, mert a kemping vizesblokkja is túl van már a műszaki átadáson, s jövőre egészen biztosan benépesül az akár 200 lakókocsit is befogadó kemping!

Az emlékpark vagy a kemping látogatójának talán föl sem tűnik majd, hogy a közműrendszer is mennyit változott s még változik. Az egész parkot kiszolgáló nádtetes (!) gépház már kész. A szennyvízelvezető rendszer kiépítését a körkép épületének befejezéséhez időztetik, s a gázvezetékét is — hiszen a legnagyobb fogyasztó a télen is fűtendő kör-csarnok lesz. A néprajzi gyűjtemény házainak téliesítését ez idő szerint semmi sem indokolja, s műszakilag elég nehéz is volna megoldani. De ne is gondoljunk még a hidegre — számítsunk csak augusztusi verőfényre! Remélhetőleg abban lesz részük a mai Ópusztaszerre kiránduló tízezreknek...

PÁLFY KATALIN

SCHMIDT ANDREA
FOTÓI

